

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIđI

Zirai M¼cadele Araştırma İstasyonu M¼d¼rl¼đ¼

KESTANE KANSERİ VE M¼CADELESİ

Hazırlayan: Dr.N.M¼kerrem ÇELİKER

İzmir İl Özel İdaresi'nin ve Beydağ Köylere Hizmet
Götürme Birliđi'nin katkılarıyla bastırılmıştır

BORNOVA / İZMİR
YAYIN NO:2014/2

KESTANE KANSERİ

(*Cryphonectria parasitica* Murr.Bar.)

HASTALIĞI

Kestane, meyvesi ve kerestesi yönüyle değerli bir ağaçtır.

Ancak bu değerli ağacın en önemli sorunu, hızla yayılan ve ağaçları tamamen kurutan Kestane kanseri hastalığıdır.

Hastalık etmeni fungus (mantar) bir yara parazitidir. Ağaçlara yeni oluşan yaralardan girer.

Ağacın gövde ve dallarında, kabuk dokusunda (iç kabuk ve kambiyum dokusunda) ağacın su ve besin maddesi ihtiyacını sağlayan çok ince borucuklar (iletim demetleri) bulunmaktadır.

Fungus, kabuk dokusunda gelişimini sürdürürken bu ince borucukları da hastalandırır. Bu nedenle, ağacın yaşayabilmesi için gerekli olan besin maddesi ve su iletimi engellenir ve sonunda hasta ağaçlar kurur.

Kestane kanserinin yayılmasını teşvik eden faktörler

Hastalığın sorun olduğu yerlerden alınan aşı kalemlerinin temiz alanlarda kullanılması,

Aşı ve budamada kullanılan aletlerin her bir uygulamadan sonra temizlenmemesi,

Kesilen hastalıklı ağaç parçalarının bahçede bırakılması,

Hasadın dallara sıırıkla vurularak yapıılıyor olması nedeniyle ağaçlarda yara oluşmasıdır.

Hastalığın belirtileri

Hastalık etmeni fungusun yaralardan kabuk dokusuna girmesinden sonra kabuk dokusu normal rengini kaybeder ve kırmızımsı kahve rene dönüşür (Şekil 1).

Şekil 1. Hastalıklı kabuk dokusundaki renk değişimi.

Hastalıklı kabuk dokusunda önce çöküntüler, sonra çatlak ve yarıklar meydana gelir (Şekil 2).

Hasta kabukların üzerinde sivilce şeklinde çıkıntılar meydana gelir (Şekil 3).

Bu çıkıntılardan hastalık etmeninin üreme birimlerini içeren sarımsı turuncu renkli yoğun bir madde çıkar (Şekil 4).

Şekil 2. Hastalıklı kabuk dokusundaki çöküntü, çatlak ve yarıklar.

Şekil 3. Hasta kabukların üzerinde meydana gelen sivilce şeklindeki çıkıntılar.

Şekil 4. Hastalık etmeninin üreme birimlerini içeren sarımsı turuncu renkli yoğun bir madde çıkışı.

Canlılığını kaybeden kabuk dokusu odun dokusundan ayrılır ve şişkinleşmiş bir görünüm alır.

Şekil 5. Hastalıklı kısmın altında meydana gelen su sürgünleri.

Ağaçlar yaşamını sürdürebilmek için hastalıklı kısmın altında su sürgünleri oluşturur. Hastalık gövdeyi çevreledikçe ve aşağıya doğru ilerledikçe bu sürgünler de kurur (Şekil 5).

Sonunda bu ağaçlar tamamen kurur.

Mücadelesi

Kestane kanseri hastalığının ilaçlı mücadelesi bulunmamaktadır.

Aşağıda yer alan kültürel önlemler, hastalık kaynağının en aza indirilmesinde ve hastalığın yayılmasının önlenmesinde çok önemli uygulamalardır.

Tamamen kuruyan ağaçlar kök boğazından itibaren, hastalıklı dallar ise hastalıklı kısmın 25 cm altından kesilmeli ve yakılmalıdır.

Kesilen yüzeylere, 3 kısım ardıç katranı +1

kısım göztaşı karışımı fırçayla sürülmelidir (Şekil 6).

Şekil 6. Ardıç katranı ve hazırlanan karışımın fırçayla kesik yüzeye sürülmesi.

Her budama ve aşı uygulamasından sonra kullanılan aletler çamaşır suyu (1 kısım sodyum hipoklorit + 9 kısım su) içinde tutularak temizlenmelidir.

Şekil 7. Budama ve aşıda kullanılan aletlerin çamaşır suyunda temizlenmesi.

Hastalıkla bulaşık alanlardan bitki materyali (aşı kalemi, fidan) alınmamalıdır.

Yara oluşumunu en aza indirecek bir hasat yöntemi seçilmelidir.